

[Landbrugsministeren]

på Læsø. Efter drøftelser med Justitsministeriet opgav man disse overvejelser, da Justitsministeriet fandt, at et sådant indgreb ville kræve lovhjælp, og det er altså derfor, vi står med lovforslaget i dag.

For at få en oversigt over, hvorvidt den brune bi var genetisk truet, gennemførte man i 1990 en undersøgelse af den brune bis genetiske renhed bl.a. baseret på de såkaldte vingeindeksundersøgelser samt en foreløbig DNA-undersøgelse. Undersøgelsen viste, at den brune bi stadig væk findes i sin genetisk rene form, men at det ikke var til at sige, om den var i fare for at forsvinde. Herefter forhandlede man med de berørte organisationer om at etablere en frivillig ordning til bevaring af den brune bi på Læsø. Ingredienserne var bl.a. etablering af et område til renavl på den lille holm syd for Læsø samt støtte til inseminering.

Danmarks Biavlereforening, der organiserer de biavlere, der ønsker at bevare den brune bi, trak dog sin støtte til planen tilbage, da man fandt den utilstrækkelig. Herefter blev en større undersøgelse af læsøbiens genetiske renhed gennemført af Statens Planteavlsforsøg. Konklusionen af denne undersøgelse siger klart, at et bevaringsprogram som beskrevet ovenfor ikke ville være tilstrækkeligt.

Undersøgelsen om læsøbiens renhed blev foretaget på grundlag af bier indsamlet i 1990 og 1992. Metoderne var som sagt DNA-målinger, enzymprøver og vingeindeksmåling. Resultatet af undersøgelsen viste, at den brune bi overvejende findes i sin genetisk rene form, og det er derfor, det er væsentligt for os at bevare de gener, der ligger i den. Ved udvælgelse til avl vil de biavlere, der anvender brune bier, udvælge rene brune dronninger. Det skyldes, at den gule farve er dominant over den brune. Skulle der komme hybrider, vil de fremstå som gule, og biavleren vil så skulle vælge dem fra.

Derimod vil de biavlere, der holder gule bier, ikke kunne adskille hybrider fra de rene gule dronninger. Undersøgelsen viser, at antallet af hybrider var steget fra 13 pct. i 1990 til 25 pct. i 1992. På den baggrund konkluderer undersøgelsen, at andelen af hybrider ville stige så kraftigt, at det ikke ville være muligt ved selektion at udvælge brune dronninger. Det skyldes, at der på et tidspunkt ville opstå en såkaldt overkrydsning af gener, der kan medføre,

at bier, der fremstår som brune, alligevel ville være bastarder.

Undersøgelsens konklusion er, at kun ved at udskifte dronningerne i de bifamilier, hvor der er mere end 40 pct. arbejdere, kan den brune bi bevares.

Så er der blevet rejst spørgsmål om indgrebets karakter, og dér er det sådan, at Justitsministeriets lovkontor har skønnet, at reglerne i dette lovforslag om tvangsudskiftning er ekspropriative i medfør af grundlovens § 73. Det indebærer, at de, der skal tåle indgreb, efter loven får fuld erstatning. Fuld erstatning vil i dette tilfælde indebære, at de biavlere, der skal have deres gule bidronninger udskiftet med brune, får dette udført vederlagsfrit.

Endelig kan der blive tale om yderligere erstatning for driftstab, som f.eks. vil kunne opstå ved fejludsætning og andet. Men der skal ikke blive diskussion på det her punkt. Der skal selvfølgelig gives fuld erstatning for det, der her sker.

I lovforslaget er der i øvrigt gennemført en modernisering af biavlens administrative bestemmelser. Det omfatter en adgang for bi-sygdomsinspektører m.v. til at få adgang til lokaliteter, hvor der forefindes bier, uden dommerkendelse. Herved bringes biavlensloven i overensstemmelse med andre kontrollove under Landbrugsministeriet, f.eks. lov om foderstoffer, lov om frø, kartofler og planter m.v.

Der har her under debatten været rejst spørgsmål, om man ikke kunne lave indgrebet et helt andet sted, hvis man vil redde den brune bi. Der har fra hr. Rønholts side været nævnt Anholt og Hesselø. Det har været undersøgt, og det er ikke sikkert, man kunne, fordi lokaliteterne ikke er så store, og for det andet ville det blive væsentlig dyrere at gøre det, hvis man skulle forsøge det her.

Jeg er klar over, at den her lov ikke stiller alle parter tilfreds. Det stiller den ene part tilfreds. Jeg har haft en forhandling med repræsentanterne for den gule bi – nogle herlige folk i øvrigt – og de er selvfølgelig ikke tilfredse med det her. Men på et eller andet tidspunkt skal der træffes en beslutning i den her sag.

Vi indstiller altså, at vi træffer den beslutning, at vi lever op til Riokonferencen og bevarer den brune bi og giver fuld erstatning til dem, det så går ud over.